

Kurzus kódja(i): FLMD-232.18

Kurzus címe: Filmelemző szeminárium: Film és érzékelés

Tanár neve: Margitházi Beja

Kurzus időpontja, helye: kedd 10 45-12 15, -137

Kurzus típusa: Szeminárium

Max. 18 fő, kizárólag Filmtudomány MA-s hallgatók számára

Kurzus leírása: A szeminárium az ezredforduló körül a humán- és társadalomtudományokban jelentkező ún. „sensory turn” nyomán az érzékelés, érzékszervek felé forduló érdeklődés nyomába eredve ennek filmelemzésben való hasznosíthatóságát teszteli. Vivian Sobchack fenomenológiai, ill. Laura Marks haptikus filmelméleti alapvetéseire támaszkodva, de őket meghaladva azt vizsgáljuk a célirányosan válogatott filmpéldák és szakszövegek segítségével, hogy a filmek hogyan, milyen eszközök segítségével hoznak létre különböző érzékszerveket aktivizáló, szenzoriális élményeket. Bár a filmek általában több érzékszervet is szimultán megcélzó, „multiszenzoriális stimulációknak” tekinthetők, a félév során az öt alapérezkszervet különválasztva koncentrálnunk mindig egy újabbra. Az érzékszervi példákat minden esetben egy elméleti szöveg és néhány ajánlott, illetve a résztvevők által hozott filmrészlet segítségével dolgozzuk fel.

Bevezetés: Az érzékek hierarchiája. Film és multiszenzoriális érzékelés

Antunes, Luis Rocha. 2016. *The Multisensory Film Experience: A Cognitive Model of Experiential Film Aesthetics*. Chicago University Press. 1-46.

Chion, Michael. 2013. Sensory Aspects of Contemporary Cinema. In: Richardson, John – Claudia Gorbman – Carol Vernallis (eds), *The Oxford Handbook of New Audiovisual Aesthetics*. Oxford UP. 325 – 330.

Marks, Laura U. 2008. Thinking multisensory culture. *Paragraph* 31.2: 123-137.

Plantinga, Carl. 2009. The Sensual Medium. In: *Moving Viewers: American Film And The Spectator's Experience*. Berkeley: California UP. 112-139.

Látás, szem // Elsaesser–Hagener: *Cinema as Eye* (in *Film Theory: An Introduction through Senses*)

Javasolt filmek: *A halál napja* (Kathryn Bigelow, 1995), *A bárányok hallgatnak* (Jonathan Demme, 1991), *Szkafander és pillangó* (Julian Schnabel, 2007)

Hallás, fül // Elsaesser–Hagener: A film mint fül: Hang és tér. *Metropolis* 2.

Sobchack, Vivian. 2005. When the ear dreams: Dolby digital and the imagination of sound. *Film Quarterly* 58.4: 2-15.

Javasolt filmek: *Ének az esőben* (Gene Kelly–Stanley Donen, 1952), *A fejnélküli asszony* (Lucrecia Martel, 2008), *Berberian Sound Studio* (Peter Strickland, 2012).

Tapintás, bőr // Sobchack, Vivian. 2004. Amit az ujjaim tudnak. A cinesztéziai szubjektum, avagy a testi tekintet. *Metropolis* 3:18-39.

Javasolt filmek: *Zongoralecke* (Jane Campion, 1993), *Párnakönyv* (Peter Greenaway, 1996), *Éhség* (Steve McQueen, 2008), *Syndroms and a Century* (Apichatpong Weerasethakul, 2006), *Üvöltő szelek* (Andrea Arnold, 2011)

Szaglás, orr // Marks, Laura U.: *The logic of smell* (in *Touch*)

Ajánlott filmek: *Institute Benjamenta* (Quay fivérek, 1995), *Parfüm* (Tom Tykwer, 2006), *Szerelmes letem* (Luca Guadagnino, 2010).

Ízlelés, száj // Elliott, Paul: *On taste and digestion* (in *Hitchcock and the*

Cinema of Sensations)

Ajánlott filmek: *Tampopo* (Juzo Itami, 1985), *Babette lakomája* (Gabriel Axel, 1987), *Szeress Mexikóban* (Alfonso Arau, 1992), *Food* (Jan Švankmajer, 1992)

-
- Kurzus teljesítésének követelményei:**
- 1. Órai munka:** aktív jelenlét, a filmek és szövegek feldolgozásában való részvétel
 - 2. Elküldendő feladatok:** kijelölt szöveg határidőre való elolvasása, az ehhez kapcsolódó, online leadandó feladatok teljesítése
 - 3. Prezentációk:** az előre egyeztetett szempontok szerinti, filmekhez, ill. szövegekhez kapcsolódó, értelmező vagy alkalmazó típusú kiselőadások elkészítése.

A szeminárium folyamatos munkát igényel, **háromnál több hiányzással, illetve háromnál több olvasmány** kihagyásával a tárgyat nem lehet teljesíteni. 10 percnél hosszabb késés hiányzásnak számít. Figyelem: első óra első héten!

-
- Kötelező / ajánlott irodalom:**
- Barker, Jennifer M. 2009. *The Tactile Eye: Touch and the Cinematic Experience*. Berkeley: University of California.
- Beugnet, Martine. 2007. *Cinema of Sensations. French Film and the Art of Transgression*. Southern Illinois University Press.
- Elliott, Paul. 2011. *Hitchcock and the cinema of sensations: Embodied film theory and cinematic reception*. IB Tauris.
- Elsaesser, Thomas – Malte Hagener. 2010. *Film Theory: An Introduction through the Senses*. New York: Routledge.
- Marks, Laura U. 2000. *The Skin of the Film: Intercultural Cinema, Embodiment, and the Senses*. Durham: Duke UP.
- Marks, Laura. U. 2002. *Touch: Sensuous Theory and Multisensory Media*. Minneapolis: University of Minnesota.
- Rutherford, Anne. 2011. *What Makes a Film Tick?: Cinematic Affect, Materiality and Mimetic Innervation*. Switzerland: Peter Lang.
- Sobchack, Vivian. 2004. *Carnal Thoughts: Embodiment and Moving Image Culture*. Berkeley: University of California.
- Williams, Linda. 1991. Film Bodies: Genre, Gender, and Excess. *Film Music Quarterly*, Vol. 44, No. 4: 2–13.
-